

Anmälningar till Smittskyddsläkaren i Örebro län 2025

Detta nummer av Allehanda smitta fokuserar på årsstatistiken för smittsamma sjukdomar under 2025. De siffror som presenteras utgörs av nyupptäckta fall av anmälningspliktig sjukdom som rapporterats enligt smittskyddslagen i SmiNet under 2025. Specifika sjukdomar kommenteras under respektive sjukdomsgrupp. Vad gäller covid-19 och influensa diskuteras såväl föregående som innevarande säsong.

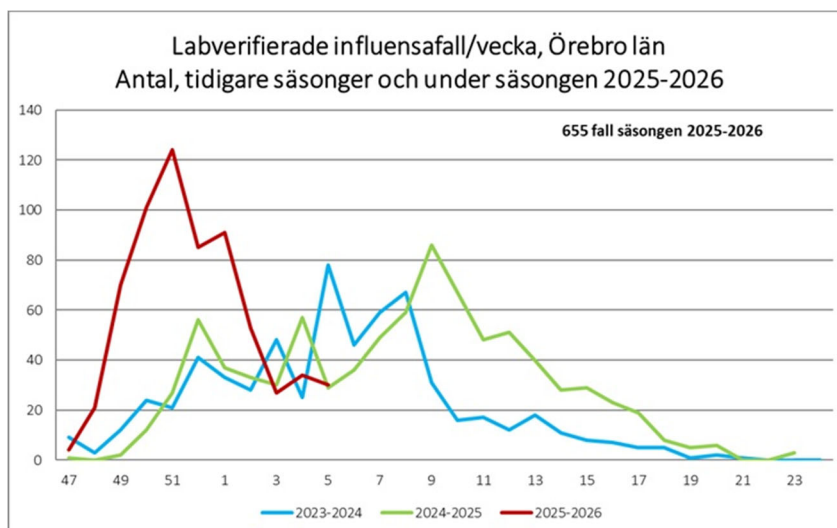
Säsongssmitta

Covid-19

Smittspridningen av covid-19 har under hela hösten/vintern 2025 bedöms vara lägre än vid samma tidpunkt förra året. Det är fortfarande undergrupper till omikronvarianten JN.1 som dominerar.

Influensa under föregående säsong och första delen av säsongen 2025–2026

Under **influenzasäsongen 2024–2025** sågs ett mönster som före covid-19-pandemin med minskad smittspridning under jul och nyår och en influensatopp under vecka 8–10. Influensa A(H1N1) dominerade i början av säsongen men från februari och framåt var fördelningen relativt jämn mellan A(H1N1) och A(H3N2), då cirkulerade även influensa B.

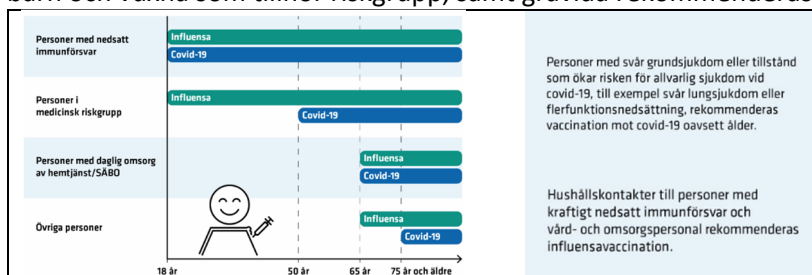
Figur 1. Labverifierade influensafall/vecka, Örebro län, tidigare säsonger o. säsongen 2025 - 2026

För **innevarande säsong** med en tidig epidemistart (v. 47) har smittspridningen dominerats av influensa A subtyp H3N2, med en ny genetisk variant, den s.k. K-varianten, men även influensa A subtyp H1N1 cirkulerar. Smittspridningen har sedan vecka 1 börjat avta och rapporterade fall är nu på en låg nivå.

Smittskydd & vårdhygien Region Örebro län			
Sekreterare	Jenny Holmkvist	Tfn 019 - 602 11 30	jenny.holmkvist@regionorebrolan.se
Adress: Smittskyddsenheten, Skinnhandlarvillan, Fredsgatan 46, 703 62 ÖREBRO, E-post smittskydd@regionorebrolan.se			
Smittskyddsläkare	Gunlög Rasmussen	Tfn 019 - 602 35 81	gunlog.rasmussen@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare	Lisa Vennberg	Tfn 019 - 602 72 03	lisa.vennberg@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare	Vakant	Tfn 019 - 602	
Smittskyddssjuksköterska, avd chef	Angelica Schrötter Skeppstedt	Tfn 019 - 602 98 01	angelika.schrotter-skeppstedt@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska	Agnes Toreson	Tfn 019 - 602 98 02	agnes.toreson@regionorebrolan.se
Epidemisjuksköterska	Anne Lennell	Tfn 019 - 602 34 43	anne.lennell@regionorebrolan.se
Stramaordförande	Anja Rosdahl	Tfn 019 - 602 11 57	anja.rosdahl@regionorebrolan.se
Adress: Vårdhygien, Skinnhandlarvillan, Fredsgatan 46, 703 62 ÖREBRO, E-post vardhygien@regionorebrolan.se			
Samord. hygiensjuksköterska	Annethe Thegel	Tfn 019 - 602 20 43	annethe.thegel@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Kersti Wallin	Tfn 019 - 602 11 99	kersti.wallin@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofi Mattsson	Tfn 019 - 602 23 21	ann-sofi.mattsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofie Gustavsson	Tfn 019 - 602 10 38	ann-sofie.gustavsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Maria Stenegård	Tfn 019 - 602 52 88	maria.stenegard@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Åsa Beraki	Tfn 019 - 602 46 50	asa.beraki@regionorebrolan.se

Vaccination mot covid-19 och influensa

Inför säsongen 2025–2026 ändrades rekommendationerna för covid-19 vaccination. Alla personer som är 75 år och äldre samt personer som tillhör riskgrupp och är 50 år och äldre rekommenderas vaccination. För influensa kvarstår tidigare rekommendationer att personer som är 65 år och äldre, barn och vuxna som tillhör riskgrupp, samt gravida rekommenderas vaccination.

Höstens vaccinationsinsats är i princip avslutad, och täckningsgraden i vårt län bland personer 75 år och äldre är 75% för vaccination mot covid-19. För vaccination mot influensa i gruppen 65 år och äldre är täckningsgraden 67%, vilket är något lägre än föregående säsong men högre jämfört med nationella genomsnittet.

Årsstatistik, smittsamma sjukdomar Örebro län

Mag-tarminfektioner

	Medeltal/år						2021	2022	2023	2024	2025
	90-99	00-04	05-09	10-14	15-19	2020					
Amöbainfektion	15	1	1	0	1	0	1	2	1	0	2
Campylobacter (inhemsk)	143	150 (70)	190 (58)	243 (108)	263 (141)	122 (82)	119 (99)	171 (113)	190 (100)	160 (98)	139 (88)
Cryptosporidium	-	0	0	3	15	12	12	11	14	7	11
EHEC	-	1	0	4	27	31	34	41	35	27	43
Giardia (inhemsk)	66	13	6	11 (0)	18 (5)	3 (3)	4 (2)	5 (4)	7 (4)	7 (0)	4 (1)
Kolera	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Listeria	<1	1	2	2	3	4	3	2	7	7	6
Salmonella (inhemsk)	121	99 (12)	101 (24)	83 (23)	63 (23)	44 (29)	43 (30)	41 (25)	45 (17)	55 (31)	45 (17)
Shigella (inhemsk)	19	15 (3)	17 (2)	13 (2)	7 (1)	1 (0)	3 (2)	7 (1)	22 (2)	27 (3)	29 (5)
Paratyfoid	<1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	4
Tyfoid	<1	<1	0	1	0	1	0	0	0	1	0
Vibrio exkl kolera	-	0	1	1	1	3	2	4	2	1	1
Yersinia	-	15	16	5	6	2	7	2	5	1	3

Kommentar: 2025 var det totala antalet salmonellafall på samma nivå som före pandemin. Majoriteten av fallen (60 %) hade smittats utomlands. Antalet inhemskt smittade var något färre än 2024. Vid inhemska fall har många angett ägg som misstänkt smittkälla. Fyra fall av paratyfoid-feber (Salmonella Paratyphi) diagnostiserades under 2025, samtliga var smittade utomlands.

2025 rapporterades sex fall av invasiv listeriainfektion, alla misstänkt smittade i Sverige. Rökt lax, sushi och dessertostar är livsmedel som har kommit upp vid smittspårning, men har ej verifierats i livsmedelsprover.

Antalet diagnostiserade fall av EHEC ökade något under 2025. EHEC är en typ av E. coli som producerar shigatoxin (stx). Shigatoxin 1 (stx1) ger vanligtvis mildare symtom medan shigatoxin 2 (stx2) kan orsaka allvarligare sjukdom. Av de 43 fallen i Örebro län under 2025 var 12 stx1, 21 fall stx2 och 6 fall hade båda stx-typerna. Vid stx2-positiv EHEC, eller stx1-positiv EHEC med HUS-koppling behöver patienter med riskyrke (tex. hantering av förpackade livsmedel) och förskolebarn lämna uppföljande kontrollprov innan återgång till förskola/arbete.

Antibiotikaresistenta bakterier

	Medeltal/år					2020	2021	2022	2023	2024	2025
	90-99	00-04	05-09	10-14	15-19						
MRSA	-	9	35	60	136	149	128	109	87	86	115
ESBL – labanm.	-	-	63	153	233	233	223	253	301	321	316
ESBL-CARBA	-	-	<1	1	3	6	1	3	9	13	14
PRP*	-	9	11	5	8	5	6	3	11	8	3
VRE	-	2	0	1	19	3	3	2	2	4	6

*PRP, tidigare PNSP – bekräftat fall av PRP motsvarar den tidigare falldefinitionen för PNSP som var penicillin G, MIC > 1 mg/L.

Kommentar: Under 2025 sågs en ökning av rapporterade MRSA-fall jämfört med de senaste åren. Detta trots att rekommendationerna kring provtagning och smittspårning ändrades 2022 till att framför allt fokusera på att hitta och följa upp fall inom vård- och omsorgsmiljö. Majoriteten av fallen (73 %) hade en klinisk infektion, tex. sårinfektion, vilket är ungefär lika stor andel som senaste två åren. För 69 % av fallen var misstänkt smittland Sverige.

Det har inte förekommit några större utbrott kopplade till smittspridning inom vården, utan endast enstaka fall där man kan se en spridning mellan två eller tre patienter. Detta tyder på att det överlag finns bra rutiner för att förebygga och förhindra smittspridning inom vården och att följsamheten till basala hygienrutiner är god. Det är dock viktigt att löpande fortsätta det smittförebyggande arbetet och säkerställa att alla har kunskap och följer de riktlinjer och rutiner som finns.

ESBL (Extended Spectrum Beta-Lactamase) är ett samlingsnamn för enzymer som bryter ned batalaktamantibiotika, inklusive de med utvidgat spektrum. Tarmbakterier såsom ex. E. coli och Klebsiella spp. kan producera ESBL vilket gör bakterierna resistenta mot de flesta cefalosporiner. ESBL-CARBA är enzym som även kan bryta ned karbapenemer. Vanligast förekommande är ett bärarskap av ESBL utan klinisk infektion. Tarmbakterier som bildar ESBL-CARBA är ofta resistenta mot flera andra antibiotikagrupper vilket medför att behandlingsalternativen vid klinisk infektion är mycket begränsad. ESBL-CARBA är fortfarande ovanligt i Sverige men sedan 2023 ses en ökning av ESBL-CARBA på nationell nivå i Sverige och så även i vår region. Ingen smittspridning inom vården har identifierats.

VRE fortsätter att ligga på en låg nivå med 6 fall under 2025, varav 4 fall var smittade i samband med sjukhusvård utomlands.

Hepatit, Hiv

	Medeltal/år					2020	2021	2022	2023	2024	2025
	90-99	00-04	05-09	10-14	15-19						
Hepatit A	6	<1	2	1	6	0	5	0	5	1	3
Hepatit B-akut	7	12	4	3	1	1	1	1	1	0	0
Hepatit B-kronisk	47	59	60	76	47	18	19	18	10	14	12
Hepatit C	89	83	97	82	52	37	41	42	57	40	41
Hepatit D	-	<1	1	2	2	0	0	0	0	1	0
Hepatit E	-	-	-	1	1	0	0	0	0	0	1
Hivinfektion (utlandssmitta)	7 (5)	13 (12)	15 (12)	12 (10)	6 (6)	5 (3)	1 (1)	7 (2)	2 (2)	1 (0)	3 (3)
HTLV	-	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0

Kommentar: Under året diagnosticerades tre fall av hepatit A och ett fall av hepatit E. Samtliga hepatit A-fall var smittade i Sverige och frysta bär angavs som misstänkt smittkälla, vilket dock inte har kunnat verifieras vid provtagning av bären. Fallet med hepatit E var smittat i Asien. Inget akut fall av hepatit B diagnosticerades under 2025, utan samtliga fall var kroniska hepatit B-infektioner diagnosticerade i samband med screening. Trenden av fall med hepatit C är nedåtgående, dock var rapporterade fall 2025 på samma nivå som 2024. Fortsatt arbete med WHO:s mål att eliminera hepatit C till år 2030 kommer att ske under 2026.

Mykobakterier

	Medeltal/år					2020	2021	2022	2023	2024	2025
	90-99	00-04	05-09	10-14	15-19						
Atypiska mykobakt.	4	3	9	8	10	13	15	10	8	9	9
Tuberkulos (direktpos)	21	19	28	29	24	5	16	9	10	14	7
		(4)	(4)	(4)	(5)	(2)	(4)	(3)	(2)	(5)	(2)

Kommentar: Under 2025 rapporterades sju fall av aktiv tuberkulos orsakade av *M. tuberculosis*. I tre fall angavs Sverige som troligt smittland, men alla tre var utrikesfödda varför smitta kan ha skett innan ankomst till Sverige. Resterande fall var smittade i länder som fortfarande har en hög incidens av tuberkulos. Två fall konstaterades högsmittsamma vilket föranledde större smittspårningar.

Sexuellt överförda infektioner/STI

	Medeltal/år					2020	2021	2022	2023	2024	2025
	90-99	00-04	05-09	10-14	15-19						
Gonorré (utlandssmitta)	9	7	13	18	34	27	40	46	33	79	61
	(6)	(3)	(6)	(8)	(12)	(5)	(6)	(9)	(10)	(18)	(9)
Klamydia (utlandssmitta)	488	772	1119	1104	972	1176	911	1006	1115	655	759
	(35)	(38)	(49)	(43)	(75)	(33)	(53)	(32)	(80)	(51)	(60)
LGV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Syfilis (utlandssmitta)	2	2	2	1	5	0	6	1	1	0	1
	(2)	(1)	(1)	(1)	(2)		(3)	(1)	(1)		(1)

Kommentar: Gonorré har ökat i vårt län under senaste åren. En majoritet av fallen ses fortsatt bland MSM och unga vuxna (20–24 år), 34 % kvinnor och 66 % män. Antalet fall av klamydia ökade något i vårt län. De som smittats är främst i gruppen unga vuxna (20–24 år), 58 % kvinnor och 42 % män. Ett fall med primär syfilis med smittort utomlands har verifierats under 2025.

Hösten 2025 infördes en ny rutin vid provtagningsbeställning för klamydia/gonorré. Vid beställning av genitalt prov rekommenderas numera, för de patienter som provtas inom vården, att alltid inkludera svalgttest, och vid behov även rektalt test. Rutinen är införd mot bakgrund av studier som visat att svalg, näst efter urin/vaginalprov, är den näst vanligaste lokalen för gonorré, där en relativt stor andel enbart är bärare i svalget. Rutinen kommer utvärderas under 2026 och på sikt planeras införande även i samband med egenprovtagning.

Sjukdomar som ingår i det allmänna barnvaccinationsprogrammet

	Medeltal/år					2000	2021	2022	2023	2024	2025
	90-99	00-04	05-09	10-14	15-19						
Difteri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kikhosta (vaccinerade)	-	26	15	5	7	1	0	0	7	30	14
		(8)	(5)	(1)	(2)	(0)			(1)	(13)	(8)
Invasiv haemophilus influenzae	-	<1	5	9	6	0	2	6	7	8	9
Invasiv pneumokock	-	-	62	55	48	31	18	32	41	39	56
Mässling	-	<1	0	2	0	1	0	1	0	0	0
Polio	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Påssjuka	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rotavirus	-	-	-	-	-	-	-	2	32	17	40
Röda hund	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stelkramp	<1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kommentar: Antalet fall av kikhosta var lägre under 2025 jämfört med föregående år. Av de 14 fall som rapporterades i vårt län var fem ovaccinerade och två saknade uppgifter om vaccination. Totalt insjuknade fyra barn med kikhosta, varav ett barn under sex månader. Tre av barnen var ovaccinerade eller ofullständigt vaccinerade. Vaccinationstäckningsgraden hos gravida har efter ändrade rutiner ökat i länet och ligger nu på 83 %. Inget fall av mässling konstaterades.

Övriga anmälningspliktiga sjukdomar

	Medeltal/år					2020	2021	2022	2023	2024	2025
	90-99	00-04	05-09	10-14	15-19						
Botulism	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brucellos	-	0	1	0	1	0	0	0	1	2	0
Dengue	-	0	2	3	4	1	0	1	2	2	1
Echinokock	-	0	1	0	1	2	1	1	0	0	0
Gula febern	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Harpest tularemi	<1	54	22	40	28	15	41	19	47	24	28
Invasiv meningokock	3	2	2	2	2	0	2	0	0	1	1
iGAS	-	-	10	12	24	6	2	10	24	32	14
Legionella	3	4	3	3	3	4	3	1	4	2	4
Leptospira	-	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Malaria	5	3	5	7	5	2	0	3	5	2	4
Mpox	-	-	-	-	-	-	-	2	0	0	0
Papegojsjuka	5	<1	1	0	4	2	5	1	3	0	5
SARS	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SARS Cov2	-	-	-	-	-	13 906	26 995	63 054	2 811	883	527
Sorkfeber	0	0	1	2	2	0	2	9	1	1	1
TBE (smittade i Örebro län)	-	<1	1	3 (2)	9(7)	20 (16)	29 (23)	19 (15)	23 (18)	17 (10)	21 (19)
Trikinos	<1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viral hemorragisk feber	<1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viral meningoencefalit	-	0	6	8	21	12	13	20	17	15	10
Q-feber	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kommentar: Antalet invasiva grupp A-streptokockinfektioner (iGas) är lägre jämfört med 2024. I vårt län konstaterades 14 fall under 2025, varav ett med nekrotiserande fasciit, två med barnsängsfeber och resterande fall med annan klinisk manifestation såsom ex. hud och mjukdelsinfektion, erysipelas eller bakteriemi. Av Legionellafallen har utredningar pekat på smitta i hemmet. I två av fallen har Miljökontoret tagit miljöprover och konstaterat smitta i boende/semesterboende.

TBE-fallens (n=21) smittor är spridda i länet. Flera fall beskriver ett tvåstegsinsjuknande där man först blivit lindrigt sjuk och efter ~en vecka insjuknat med mer symtom såsom feber, huvudvärk, kräkningar och ljus/ljudkänslighet. 2025 blev TBE-vaccinationen kostnadsfri till barn och ungdomar 3 - 18 år boende i Örebro län, och antalet vaccinerade barn har ökat jämfört med föregående år. Harpestfallens smittor är även de spridda i länet men övervägande angav Örebro som smittort. Den vanligaste kliniska manifestationen vid harpest brukar vara sår (n=11) men 2025 rapporterade lika många fall med pulmonell tularemi (n=11) vilket är ovanligt.

Fyra fall av papegojsjuka, alla med fågelkontakt, har rapporterats under året. Vidare har ett fall av sorkfeber smittat i vårt län, ett ovaccinerat fall av meningokocker (serogrupp B) och ett fall av leptospira smittat Thailand rapporterats. De fyra fallen av malaria har smittats i Afrika, ett fall av plasmodium falciparum, ett fall av plasmodium ovale och två fall av plasmodium malariae. Agens vid fall av viral meningoencefalit har varit herpes simplex (n=1), influensa(n=1), enterovirus (n=3) och herpes zoster (n=5).

Strama

Under 2025 har Strama i samarbete med Vårdhygien jobbat med implementeringen av AntibiotikaSmart Sverige på bred front inom regionen. Både inom slutenvård och primärvård har det arbetats flitigt med de uppsatta kriterierna för att bli en AntibiotikaSmart verksamhet. Glädjande har det redan under året resulterat i en diplomering av tre vårdcentraler och en slutenvårds-verksamhet. Dessutom har det medfört att vi i Region Örebro för första gången, undantaget pandemiåren, uppfyller Stramas förskrivningsmål med <250 antibiotikarecept /1000 invånare/år.